

Asia: VN/37864/2025

## **Lausuntopyyntö: Työllisyyspoliittinen tuki yhdistyksille ja säätiöille**

### **Taustakysymys**

**Onko ehdotus uudesta tuesta ja sillä tuettavasta toiminnasta kannatettava?**

Osittain

### **Perustelut tiiviisti**

Yhteiskunnallisten yritysten liitto ARVO ry on yhteiskunnallisten yritysten elinkeinopoliittinen yhdistys, jonka tehtävänä on edistää yhteiskunnallisten ja arvolähtöisten yritysten toimintaedellytyksiä. Suomessa on noin 5 000 yhteiskunnallista yritystä. Ne työllistävät yli 85 000 henkilöä ja niiden yhteenlaskettu liikevaihto on noin 10 miljardia euroa. Yhteiskunnallisia yrityksiä toimii kaikilla toimialoilla ja kaikissa yhtiömuodoissa. Monen yhteiskunnallisen yrityksen keskeinen missio on heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistäminen ja työllistymisen edellytysten parantaminen.

Otamme lausunnossamme kantaa ehdotettuun työvoimapolitiittiseen tukeen nimenomaan yhteiskunnallisten yritysten näkökulmasta.

Ehdotuksen mukaan tukea ei saisi myöntää taloudelliseen toimintaan ja se rajattaisiin vain yhdistyksille ja säätiöille. Rajaus on ongelmallinen. Se sulkee pois yhteiskunnalliset yritykset, jotka ovat merkittävä ja vaikuttava osa toimijakenttää.

Esitämme, että ehdotusta muutetaan niin, että uutta tukea voi myöntää myös yhteiskunnallisille yrityksille.

Yhteiskunnallista yritystä ei määritellä Suomen lainsäädännössä, mutta joulukuussa 2025 hyväksytystä Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten strategiasta vuosille 2026–2030 löytyy sivulta 11 määritelmä, jota voitaisiin toistaiseksi hyödyntää.

Määritelmä kuuluu: Yhteiskunnallinen yritys on yksityisoikeudellinen toimija, joka tarjoaa markkinoille tavaroita ja/tai palveluja yrittäjämäisellä tavalla ja yhteisötalouden periaatteiden ja piirteiden mukaisesti, ja jonka kaupallinen toiminta perustuu sosiaalisiin tai ympäristötavoitteisiin. Yhteiskunnallisia yrityksiä voi perustaa erilaisissa oikeudellisissa muodoissa.

Yhteisötalouden periaatteet ovat:

- Toimijat asettavat voittojen sijaan etusijalle ihmiset sekä sosiaalisen ja/tai ympäristöön liittyvän tavoitteen.
- Toimijat sijoittavat uudelleen kaikki voittonsa ja ylijäämänsä tai suurimman osan niistä sosiaaliseen ja/tai ympäristöön liittyvään tavoitteeseensa ja jäsenten tai käyttäjien ("yhteinen etu") tai koko yhteiskunnan ("yleinen etu") edun mukaiseen toimintaan.
- Toimijoilla on demokraattinen ja/tai osallistava hallintomalli.

Asiasta olisi mahdollista säätää tarkkarajaisesti, jos Suomessa olisi erillinen yhteiskunnallisten yritysten lainsäädäntö. Lainsäädännön määritelmällä olisi monta muutakin hyötyä laajemminkin esimerkiksi sosiaali- ja terveystalouden sekä työllisyyden haasteiden ratkaisussa. Ehdotamme, että TEM ryhtyy osana valtioneuvostoa edistämään yhteiskunnallisten yritysten lainsäädännön valmistelua ja käyttöönottoa Suomessa.

## Kohdennetut kysymykset

### 1. Näkemyksenne tuen tarkoituksesta ja tuettavan toiminnan kohderyhmästä?

-

### 2. Näkemyksenne tuen kohdentamisesta yhdistyksille ja säätiöille (108 §)?

On hyvä, että yhteisötalouden toimijoiden rooli, merkitys ja osaaminen työllisyyden edistämisessä on huomioitu. Yhteisötalouteen kuuluvat kuitenkin myös yhteiskunnalliset yritykset ja mahdollisuus myöntää tukea myös niille yhtiömuodosta riippumatta on perusteltua.

Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskuksen työllisyystoimijoilta tekemän selvityksen ja aineiston jatkoanalyysin mukaan suomalaiset työhön integroivat yhteiskunnalliset yritykset ovat resiliентtejä toimijoita, jotka tarjoavat monipuolisia ratkaisuja työllistymiseen ja rakentavat ketteriä ja kestäviä toimintamalleja muuttuvassa toimintaympäristössä. Laaja ja monipuolinen rahoituspohjaa, jonka muodostavat liiketoiminnan tuotot, avustukset sekä TKI-rahoitus, antaa toimijoille kestävyyttä ja sitkeyttä. On perusteltua, että myös ehdotettua työvoimapolitiittista tukea voidaan hyödyntää.

Lähteet: <https://yyo.fi/ajankohtaista/tyollistymisen-ketteria-osaajia-ei-ole-varaa-menettaa/>

**3. Näkemyksenne tuen hakijaa/saajaa koskevista edellytyksistä (109 §)?**

Toimintahistorian vaatimusta tulisi arvioida uudelleen ja lisätä siihen joustoa. Moni kokenut ja osaava työllisyystoimija jo joutunut hiljattain keskeyttämään tai lopettamaan toimintansa. Tuen myöntäminen myös näille toimijoille tulisi olla mahdollista.

Pykälän 2 momentin mukaan tukea ei voisi myöntää kuin erityisen painavasta syystä työnantajalle, joka on syyllistynyt ulkomaisen työvoiman luvattomaan käyttöön. Ehdotamme, että tukea ei yksiselitteisesti voi myöntää työnantajalle, joka on syyllistynyt ulkomaisen työvoiman luvattomaan käyttöön, työvoiman riistoon tai muuhun vastaavaa toimintaan. On vaikea kuvitella erityisen painavaa syytä myöntää tukea taholle, joka on rikkonut ihmisoikeuksia.

**4. Näkemyksenne tuettavan toiminnan rajoituksista (110 §)?**

Uutta tukea pitää voida myöntää myös taloudelliseen toimintaan, kun kyse on yhteiskunnallisen yrittäjyyden määritelmän täyttävä taloudellinen toiminta. Myös kehittämistoiminta tulisi sallia.

Taloudellinen toiminta ja kehittämistoiminta ovat erinomaisia keinoja parantaa tuettavan henkilön työ- ja toimintakykyä sekä osallisuutta ja samalla tuottaa yhteiskunnallisia hyötyjä ja vaikuttavuutta. Tästä ei synny epätoivottuja markkinahäiriöitä, kun tuettava taloudellinen toiminta ja kehittämistoimet rajataan yleishyödylliseen toimintaan tai yhteiskunnalliseen yritystoimintaan.

**5. Näkemyksenne esityksessä kuvatusta tuettavasta toiminnasta? Onko tuettavaa toimintaa kuvattu riittävästi?**

-

- Miten täydentäisitte tuettavan toiminnan kuvauksia (voitte kertoa myös esimerkkejä)?

-

**6. Näkemyksenne tuen määrää ja kestoja koskevista ehdotuksista (111 §)?**

-

**7. Näkemyksenne työttömyysturvaa koskevista ehdotuksista?**

-

**8. Näkemyksenne esitysluonnoksessa olevista vaikutusarvioista?**

-

**9. Mitä muuta haluatte lausua esityksestä?**

-

Kallama Susanna  
Yhteiskunnallisten yritysten liitto ARVO ry